

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Markéty Pekarové Adamové, Dominika Feriho, Miroslava Kalouska,
Heleny Langšádlové, Karla Schwarzenberga, Františka Váchy a Vlastimila Válka
na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění,
ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk č. 85)**

Vláda na své schůzi dne 14. března 2018 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu **neutrální** stanovisko, přičemž upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které doporučuje při dalším projednávání předloženého návrhu zohlednit:

1. Vláda si je vědoma skutečnosti, že rodičům s nadprůměrnými příjmy není v případě peněžité pomoci v mateřství jejich ucházející příjem nahrazován formou dávky v takovém rozsahu jako rodičům s nižšími příjmy. U této skupiny pojištěnců tak sice může docházet k výraznějšímu propadu životního standardu oproti období před nástupem na mateřskou dovolenou, ovšem podle názoru vlády je třeba rovněž vnímat, že účelem systému nemocenského pojištění je nahrazovat pouze přiměřenou výši ucházejícího příjmu, nikoliv kompenzovat ucházející příjem zcela, a to při uplatnění principu solidarity. Tento princip se ostatně uplatňuje u všech dávek nemocenského pojištění, nejen u peněžité pomoci v mateřství.
2. Vláda upozorňuje, že navržené zrušení první a druhé redukční hranice by významným způsobem zvýšilo úroveň dávky peněžité pomoci v mateřství u osob s nadprůměrnými příjmy tak, že by dávka u těchto osob až do třetí redukční hranice (trojnásobku průměrné mzdy) téměř plně nahrazovala ušlý čistý příjem ze mzdy. Do třetí redukční hranice by byl čistý náhradový poměr dávky mírně rostoucí, přičemž k nejvýraznějšímu nárůstu čistého náhradového poměru by došlo u osob s hrubou mzdou ve výši 2,5 – 3 násobku průměrné mzdy, tj. cca v pásmu 75 - 90 tis. Kč, u nichž by výše peněžité pomoci v mateřství dosahovala v průměru 98 % čisté mzdy a v některých měsících by byla dokonce vyšší než čistá mzda.

3. Navrhovaná změna by podle názoru vlády znamenala dlouhodobou zátěž veřejných financí. Finanční dopady navrhovaného opatření na státní rozpočet lze předpokládat ve výši cca 1 mld. Kč ročně, tedy nikoliv 832 mil. Kč ročně uváděných předkladateli.
4. Vláda v souvislosti s navrženou změnou upozorňuje na legislativní změny v systému nemocenského pojištění účinné od letošního roku, jimiž došlo ke zvýšení nemocenského od 31., resp. od 61. dne dočasné pracovní neschopnosti a zavedení dvou nových dávek nemocenského pojištění (dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobého ošetřovného). Tyto změny povedou k relativně významnému navýšení výdajů systému nemocenského pojištění a lze tak s velkou pravděpodobností očekávat, že od letošního roku již nebude bilance systému přebytková.
5. Vláda dále upozorňuje, že předložený návrh zcela nereflektuje aktuální platnou právní úpravu. Do ustanovení § 21 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění byla doplněna nová dávka pro otce – dávka otcovské poporodní péče, jejíž výše se vypočítává obdobným způsobem jako výše peněžité pomoci v mateřství. Jelikož tato dávka nebyla z návrhu vyloučena a její vyměřovací základ je upraven totožným ustanovením zákona, došlo by také u této dávky ke stejné změně jako u peněžité pomoci v mateřství. Z důvodové zprávy k předloženému návrhu zákona ovšem nijak nevyplývá, že by záměrem navrhovatele bylo zrušit redukční hranice i u této nové dávky.
6. V neposlední řadě vláda rovněž upozorňuje na skutečnost, že navržená úprava postrádá přechodná ustanovení, což by vedlo k nutnosti přepočítat k datu nabytí účinnosti zákona všechny aktuálně vyplácené peněžité pomoci v mateřství, dávky otcovské poporodní péče a vyrovnávací příspěvky v těhotenství a mateřství. Pro příslušné úřady by to znamenalo významnou administrativní zátěž. Návrh také nepočítá, jakkoli to předkladatelé uvádějí v důvodové zprávě, s ohledem na navržené datum jeho účinnosti s žádnou legisvakancí, která je v podobných případech, kdy dochází k úpravám dávek nezbytná pro úpravu programového vybavení a implementaci změny zákonné úpravy do praxe.